

Nasıl Bir Üniversite İstiyoruz?

öğrenci köşesi

Nedir üniversite? Üniversitelerin toplumsal rolü nedir? Nedir YÖK? Nasıl olmalıdır üniversiteler? Nasıl bir gelecek istiyoruz? Sorularını yanıtlamadan önce biz öğrencilerin geleceğinde yeri küçümsenmeyecek derecede önemli olan eğitim konusundan başlamakta yarar gördük. Bu eğitimin en önemli ayağını üniversiteler oluşturmaktadır.

Nedir üniversite?

İnsanların bir araya gelerek konuştukları (beyin fırtınası yaptıkları) alanların sistematik olarak bilginin düzenlenmesini ve düşüncenin serbestçe açıklandığı alanlardır. Yani bilimsel birikimin yansımasıdır. Bilimsel ve kültürel bir ortam olan üniversiteler özgür düşüncenin gelişip olgunlaştığı ve topluma yön veren aydın insanların yetiştiği birimlerdir.

Üniversitelerin toplumsal rolü nedir?

Bilim üreten tek yer olan üniversiteler halkın aydınlanmasına katkı sunmuş halkın sosyo-ekonomik yapısını iyileştirici fikirlerin de tek kaynağı olmuştur. Bünyesinde özgür düşünceye sahip aydınların yetişmesi toplumsal muhalefetin gelişmesindeki etkisi yadsınamaz. Toplumsal muhalefetin var olması ve bunun gelişmesi daimi olarak ilerici bir yön taşır. Bu muhalefetin gelişmesi de üniversitelerin bilim merkezi haline gelmesi ve bu merkezden yetişen entelektüel insanların özgür düşünce üretmeleriyle mümkündür.

Nedir YÖK?

YÖK'ün öyküsü bir askeri müdahalenin sonucu olarak 1973 yılında başlasa da, biz onu asıl olarak 12 Eylül 1980 faşist askeri darbesinin çocuğu olarak tanıdık. Yeni Yükseköğretim

Kanunu ve YÖK darbenin öyle "öz" çocuğuydu ki, henüz daha Danışma Meclisi bile kurulmadan ve bu meclise dahi sunulmadan, yalnızca Milli Güvenlik Konseyi'nde tartışılarak çıktı.

Aslında buradan bakıldığında bile sadece darbenin ürünü olan bu kanunun ve kurumun nasıl bir mantıkla işlediğini anlamak çokta zor olmasa gerek. Biliyoruz ki darbeler demokrasiyi ve özgür düşünceyi baltalayan, ülkeyi hiç yoksa bulunduğu konumdan 10 yıl geriye götüren gerici bir harekettir. Siyasetten, politikadan, kültürel faaliyetlerden uzak öğrenci tipi yaratmak için çıkarılan YÖK kanunu hakim ideoloji tarafından yeterli görülmemiş, ilerleyen dönemlerde de askeri yönetim tarafından belirlenen emekli askerler, yönetici olarak bu kuruma tayin edilmişlerdir. Bu bilincin yerleşmesiyle birlikte kampuslar şehir merkezlerinden uzak kurulmuş ve buralarda öğrencilerin her türlü ihtiyacı karşılanacak şekilde tasarlanmıştı.



Üniversiteler katı bir hiyerarşik yapılanma haline getirilmiş, bilim ezbere dönüştürülmüş, öğretim elemanları resmi ideolojinin sözcüsü durumuna getirilmiştir. Aynı zamanda üniversitelerde yaşanan sorunları çözüm üretme konularında söz sahibi olması gereken öğrencilerin söz hakları ellerinden almıştır. Kendilerince buna çözüm olarak ÖTK (Öğrenci Temsil Kurulu) denilen, sözde öğrenciyi yönetime dahil etmeyi amaçlayan ancak tam aksine sadece kendisine öneri sunulduğunda kafasını sallayarak buna onay veren bir öğrenci profili yaratmayı hedeflemiştir. Böylesi bir durumda öğrencilerin yönetime katılımı son derece pasif olduğu gibi söz ve karar aşamasında öğretim elemanlarının da durumu pekte farksız değildir.

YÖK'e işin ne diye sorsalar, vereceği cevap şu olurdu. "Tarla açmak için orman yakmak" ... Örneğin 1402 sayılı yasaya dayanarak binlerce bilim insanı üniversitelerden uzaklaştırıldıktan sonra siyanürle altın çıkarılması gibi işlere verilen onaylar, Kürt diye bir şey olmadığını ortaya koyan (!) araştırmalar gibi pek "bilimsel işler" hep bu tarla açmanın örnekleridir. YÖK 90'lı yıllarla beraber, özel statülü üniversiteler uygulaması, har(a)çlara getirilen yüksek zamlar, daha dolaysız faşist baskı ve yasakların örgünleştirilmesi ve vakıf üniversitelerinin yolunun açılması gibi adımlarla bu misyonunu daha da net tanımladı. Sermayenin yeni kar alanları elde etmek için yeni işgücüne, bilgi üretimine, yeni, ucuz ve verimli kaynaklara ihtiyacı vardı. YÖK bu yönlü atılan adımlarda tereddütsüz davrandı ve kapitalistlerin başat kurumu olduğunu her daim ispat etmekte zorlanmadı.

Bilimsel eğitime; gerçeği bilince çıkararak dönemin olumsuzluklarını tespit etmek, YÖK'ün indirdiği bu darbe özgür birey ve özgür toplum yaratma düşüncesini de bu yolla baltalamıştır. Günümüzde 12 Eylül döneminin bir çok kalıntısı yok edilmiş olduğu halde YÖK sistemi ulu bir abide gibi hala yerinde duruyor. Günümüze kadar kurulan hükümetlerin hepsi bu abideyi ele geçirmeye çalışmış ve bu kurumda kadrolaşmaya gitmiştir. Buradaki amaç halka inen yolun üniversitelerden geçtiğini, buralarda kendi düşüncesini yayan aydınların yetiştirilmesini sağlayarak kendi hükümetinin devamlılığını sağlamak, bir anlamda koltuğu garanti altına almak amacını gütmektedir. Ve

bunun son örneği olan AKP hükümeti de bu kurumda kadrolaşmaya gitmeye çalışmış ancak bunda pek başarılı olamamıştır. AKP- YÖK tartışmalarından AKP'nin YÖK'e karşı bir tavır sergilediği düşüncesi çıkarılabilir. Bunun tersi bir düşünce de çıkartılabilir. Böyle bir durumda bu iki yapıyı terazinin iki kefesine koyup tartmaktansa, bu iki yapının birbirine kıyasla birinin diğerinden daha ilerici (kötünün iyisi) olduğunu söyleyerek destek vermek, bu tartışmada taraf olmak, yapılacak en büyük hatadır. Öğrenciler ve geleceğin aydınları olarak bize düşen görev her ikisine de karşı durup üniversitelerin devletten, dinden, resmi ideolojiden uzak, bilimsel, özerk demokratik bir yapıya bürünmesi için mücadele etmektir.

Nasıl bir üniversite istiyoruz?

Elbette ki istediğimiz üniversite modelinde YÖK gibi bir kuruma asla ve asla ihtiyacımız yoktur, olmayacaktır da. Bu yüzden de sesimiz yettiğince haykırarak YÖK'E HA YIR diyoruz. Bizim istediğimiz, üniversitelerimizde bilimin belirli bir ideolojinin tekelinde değil de yalnızca bilim için yapılması ve bu bilginin toplumla paylaşılması gerekliliğini savunuyoruz. Öğrencilerin fazla not almak için yalakalık yapmadığı, barınmanın, yemeğin ve sağlık hizmetlerinin ücretsiz olduğu bir üniversite istiyoruz. Yalnız bu söylemde kalmayıp bu söylemin altını dolduran somut önerileri üretmenin zorunluluğunu, her geçen gün arttığını omuzlarımızda hissediyoruz. Dünyayı, ülkeyi ve yaşamı tanıyan, anlayan ve ona göre bilim üretmek yaşama geçiren bir çalışma anlayışı içinde olmak durumundayız. Bu yükün bize kazandırmış olduğu sorumluluğun bilincindeyiz ve böyle bir üniversitenin kurulması kararlılığımızdır.

Nasıl bir gelecek istiyoruz?

Bugün mezun olma "şansına" erişebilenlerimizi dahi işsizliğin beklemediği, elimizde diplomayla kapı kapı kendimizi pazarlamak zorunda bırakılmadığımız, yetkinlik, sözleşmelilik gibi saldırılara maruz kalmadığımız bir hayatın mümkün olabileceğini ve bunun da ancak üniversitelerin özerk olmasıyla sağlanabileceğine inanıyoruz.

Eskişehir MMO Öğrenci Komisyonu